

the dialectic law of «denial of denial», in some way resembles «poststructuralism», which, while denying structuralism, recreates the philosophy of movement and change at a new stage.

Key words: modernism, postmodernism, poststructuralism, paradigm, deconstruction, homogeneity, nomadic concepts

UDC 13: 008

QUESTIONS OF STUDY OF POSTSTRUCTURALIST PARADIGM IN THE CONTEMPORARY PERIOD

Sofiyev Khaladdin Ali oglu – candidate of Cultural Sciences,
Associate Professor Head of the Department of Socio-Political Sciences,
Azerbaijan State University of Culture and Arts Baku, Azerbaijan

Purpose of the article. The purpose of the article is an attempt to analyze the methodology of post-structuralism, compare it with the specifics of dialectical methods in terms of understanding the dynamic processes in culture.

Methodology and research. What was the origin of poststructuralism? Especially since he appeared not then when structuralism as a method and the current has exhausted its possibilities. Structuralism was not spoken of as if it had stalled and generated puzzles. As is well known, Thomas Kuhn explained the need for a scientific revolution and the creation of new paradigms precisely by the appearance within the framework of the «normal» science of unresolved puzzles within its framework.

From the confrontation between structuralism and dialectics one can deduce the logic of the emergence of post-structuralism. Using the dialectical law of «denial of negation», it can be argued that post-structuralism, denying structuralism, recreates the philosophy of motion and change on a new turn. In this article, we will analyze poststructuralism from this point of view, that is, we will try to find out how this method began to compete with the dialectical method in terms of understanding the dynamic processes in culture.

Results. The author, relying on the results of the study, comes to the conclusion that the confrontation between structuralism and dialectics has contributed to post-structuralism. He notes that the dialectical law of «denial of negation», which is similar to «post-structuralism», which denies structuralism, recreates the philosophy of movement and change in a new cycle.

The novelty of the study between poststructuralists there is a remarkable unison. Each of them speaks with his own style, with his intonation, some ideas existing from others. For example, M. Foucault loved to talk about repressive discourses in order to deconstruct them. The idea of repressive concepts dates back to the Frankfurt school. And Roland Barthes, through deconstruction, revealed the will to power (Nietzsche) even in the grammar of language. He also showed that in European culture, something that does not find its verbal expression, does not acquire a full status. In the following, in a similar way, Derrida defined the European culture as a logocentric one.

The practical significance. Exploring the study of texts, the author notes that structuralism, in order to present his object in eidetic-minted paintings, has created an alternative to the narrative type, which, playing certain «tides», transmitted the dynamics to its object. Paying attention to the fact that structuralism depicted an object in the form of a stable structure and order, gave a clear «portrait» of an object in the «freeze frame» parameters.

Key words: modernism, postmodernism, post-structuralism, paradigm, deconstruction, homogeneity, noodicheskies concepts.

Надійшла до редакції 21.08.2019 р.

УДК 008:911. 82.0

МІСТО ЯК КУЛЬТУРНИЙ ТЕКСТ

Отрішко Марина Анатоліївна – здобувач,
Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ
doi.org/10.35619/ucpmk.vi31.226
m_14@ukr.net

Проаналізовано культурний текст міста. Розкрито поняття «міський текст»; досліджено складові «міського тексту», його проблеми функціонування; обґрунтовано перспективи розвитку соціокультурного проектування міських просторів. Відзначено, що поняття «культурний текст» є значно ґрунтовнішим, ніж загальноприйняте поняття «міський текст». Ефективне управління у сфері культурної політики залежить від «культурного тексту міста» і його сприйняття громадянськістю. Запровадження соціокультурного проектування з урахуванням особливостей міста і думки його жителів є дієвим кроком на шляху до ревіталізації і брендування публічних просторів міста.

Ключові слова: місто, публічний простір, «культурний текст», соціокультурне проектування.

Постановка проблеми. Значний проміжок часу людина проводить у міському просторі. Постійна комунікація людини і простору відбувається завдяки читанню міського тексту. Поняття «текст» позбувається класичного значення і набуває нових сенсів, зокрема під «текстом» розуміють міський публічний простір. Культурний текст та його розуміння є елементами ефективного управління в

культурній політиці. Тому, для створення позитивного іміджу міст, держави в цілому, актуальним є розвиток культурної складової, яка сприятиме переосмисленню цінностей, трансформації суспільства.

Актуальність дослідження обумовлена сучасними викликами і потребами суспільства XXI ст., що детермінують якісне використання публічного простору у місті як культурного простору. Проте доцільним є урахування видозміни публічних просторів, задовольняючи потреби громадськості.

«Міський текст» аналізується такими дослідниками як Вербицький І., Грищенко М., Лотман Ю., Поднос В., Серто М., Тищенко І., Топоров В., Чантурія А. [2-3, 5-6, 9, 10-12], але авторами не представлено цілісного аналізу міста як культурного тексту, характеристики позитивних і негативних наслідків розміщення культурного тексту в просторі, впливу культурного тексту на оточення. Тому *метою дослідження* є аналіз функціонування міста в контексті його культурного тексту (на прикладі малих міст України).

Виклад основного матеріалу дослідження. У науковий обіг поняття «міський текст» уведене в 1973 р. В. Топоровим. Автор осмислює місто як соціокультурний феномен, гетерогенний текст, що лежить в основі формування системи знаків. Текстовими у місті є не лише літературні надбання, а й сегменти природної, матеріально-культурної, духовно-культурної, історичної сфер, що набувають для міста певної семіотичної цінності. За В. Топоровим, міський текст формується за умови існування декількох аспектів, зокрема кліматично-метеорологічних (сніг, дощ, хуртовина, вітер, холод, спека, повінь, захід сонця, кольорова гама, світлопроникність) й ландшафтних (вода, суша, твердь, одноманітність місцевості, рівність, відсутність природних вертикальних орієнтирів, відкритість, простір, незаповненість, пустоти). В. Топоров наводить умови, що є важливими для розуміння (читання) міського тексту, а саме: хибне відображення реальності (у деяких випадках); свобода тексту у відношенні матеріалу, що використовується, є відносною [11; 259].

М. Серто розуміє місто як текст, що складається з простору та монументальних рельєфів. Учений вважає, що міський текст репрезентує простір міста як оптичний артефакт, панораму [9; 185]. Він стверджує, що простором є територія, де відбувається взаємодія з міськими жителями. Наприклад, вулиця трансформується у простір шляхом співдіяння з пішоходами. Читання міського простору здійснюється завдяки практиці взаємодії соціуму з конкретним місцем у просторі, що утворене системою знаків, так званим «написаним» текстом [9; 219].

В. Поднос характеризує міський текст як «набір специфічних значень, метафор та образів, наявних у міському просторі і, як наслідок, асоційованих із цим містом» [7]. Дефініція «міський текст» також включає у себе історичні показники, літературні тексти, метафори, завдяки яким можемо описати міський простір. Дослідниця проводить паралелі порівняння тексту як агентного, такого, що розкриває об'єктивний образ міста, а також структуруючого – що унормовує уявлення і норми перебування у місті. Зацікавленість міським текстом відбувається через зміну національного самоосмислення. Адже у міському тексті відображається місто в контексті його культурного насичення.

За К. Семіхом, зміна світогляду соціуму є наслідком появи багатозначності у розумінні міського тексту, а саме як об'єкту матеріальної реальності; семіотичного об'єкту [8; 243]. Автор припускає, що міський текст ототожнюється з твором, що має в основі певну тему міста, що спричиняє формування урбаністичного дискурсу, який є відображенням перспектив розвитку культури міста. Досліджуючи урбаністичну літературу, він звертає увагу на зацікавленість письменниками міським простором та містянами як чинниками історико-культурного розвитку, а також наголошує на тому, що простір міста розуміється як сакральний, семіотичний, що спричинено поширенням міфологізації в літературі XX ст. [8; 243].

М. Бютор стверджує, що текст є невід'ємною частиною міста і розуміє під ним надписи; рекламу; мову, що зосереджується у міському просторі [1; 157]. На думку письменника, місто виконує основоположну функцію накопичення текстів. Апелюючи до історичних фактів, дослідник убачає створення великих міст саме завдяки виникненню письменності, яка стала приводом згуртування соціуму навколо тексту. Автор доводить, що місто і текст є знаковими системами, визначаючи місто літературним твором своєрідного жанру, книгою, храмом [1; 159].

Доцільним є розгляд міста крізь призму семіотики. Ю. Лотман зазначав, що місто є складним семіотичним організмом, генератором культури і має в основі значну кількість текстів і кодів. Саме тому історично сформована система символів знайшла широке відображення в місті. Автор стверджує, що містам притаманний семіотичний поліглотизм, який формує місто як територію для реалізації різноманітних семіотичних колізій [5].

Дослідник виокремлює дві системи семіотики міста: місто як простір; місто як ім'я. До прикладу, територіальне розміщення має певну значимість для сприйняття міста соціумом. Так, концентричне розташування на горі у семіотичному просторі ідеалізує місто, воно сприймається як «вічне місто»,

натомість ексцентричне, розміщене на березі річки – «місто-загибель». Подібна ситуація вбачається з назвами міст, коли ім'я суттєво впливає на його розвиток [5]. Прикладами таких міст в Україні можуть бути Київ, Хмельницький, названі на честь засновників, видатних історичних постатей, що позитивно вплинуло на розвиток міст, які й сьогодні є потужними культурними центрами країни. Однак є і приклад негативного імені, зокрема Чорнобиль, який є символом «чорної» звістки про катастрофу на АС.

Вербицький І., Грищенко М., Поднос В., Тищенко І. доводять, що будь-яким об'єктам, розташованим у публічному просторі притаманне символічне значення. Наприклад, дорожні знаки, графіті на парканах, таблички з назвами вулиць, є маркерами міського простору та у поєднанні з міськими практиками й уявленнями про місто формують міський текст.

А. Чантурія зазначає, що текст міста є «супер-знаком», який формується на основі соціально-психологічних, комунікативних передумов і знакових кодів [12; 145]. Дослідниця зауважує, що людина постійно знаходиться в оточенні знаків публічного простору, «читання» яких дозволяє зрозуміти рівень життя населення, етнічну приналежність, політичні та культурні вподобання мешканців.

Найпоширенішими складовими культурного тексту міста є мистецькі об'єкти й мурали. Зокрема мурали підвищують зацікавленість і привабливість до певної місцевості, «створюють просторові орієнтири», нові маршрути і норми взаємодії з простором; «конструюють простір», оновлюючи вже існуючий, а також створюють свій власний «мета-простір»; «маркування простору», яке полягає у додаванні нових маркерів-символів, що символічно забарвлює простір міста [2].

Водночас, маємо зазначити, що малюнки, які трапляються у міському просторі, викликають у мешканців подвійне враження: і позитивне, і негативне. Так, прикладами муралів, які позитивно впливають на оточення у Києві, є «Берегиня», «Відродження», «Дівчинка в маминих підборах», «Той, хто рухає Землю», «Мрія слоненяти», «Паперові літачки», «Підйом», «Тарас Шевченко», «Леся Українка», «М. Грушевський», «Гетьман Скоропадський». На жаль, таких досліджень на сьогодні ще не існує, але про позитивне сприйняття цих муралів свідчить те, що були створені громадські організації, на які жителями міст збиралися кошти, містяни і адміністрація брали участь у проектах, грантах для їх створення. Такі мурали є креативним вирішенням оживлення міського простору, вони збільшують естетичну привабливість територій, сприяють розширенню зони комфорту містян, є інформативними та пізнавальними і для жителів міста, і для туристів. Завдяки вдалому територіальному розташуванню деякі мурали привертають увагу до культурно-мистецьких закладів. Наприклад, такими є мурал із зображенням Т. Шевченка на фасаді Центральної бібліотеки ім. Т. Шевченка у Києві або ж портрет С. Нігояна у Сквері Небесної сотні у Львові, який увічне пам'ятє героїв України.

Також є приклади зображення муралів, які, навпаки, спотворюють історичну складову міста (мурали «Стриж», «Балерина, яка танцює на вибухівці», «Щур, кролик та мангуст», «Вісник життя»), згубно впливаючи на настрій людей, пригнічуючи населення похмурими зображеннями, чорними кольорами і навіюванням негативних думок. Підтвердженням цієї думки є масові зібрання біля адміністративних органів чи об'єднань протестуючих, створення груп у соціальних мережах. Поява негативної реакції громадськості на втручання у простір спричинена відсутністю можливості міських жителів висловити власну думку з приводу облаштування публічного простору. Наприклад, м. Львів відзначилося акцією протесту міських жителів, яка доволі яскраво висвітлювалася у соціальних мережах (<https://www.facebook.com/groups/254024051412844/?fref=fn>) Основними гаслами розлючених жителів були пости у соціальній мережі: «...місто належить нам. Публічний простір міста також належить усім городянам. Це та територія, де ми перебуваємо вільно, комфортно, безпечно і з довірою один до одного. І нам не байдуже, що відбувається у цьому просторі. Громада має право голосу у питаннях забудови, зміни, «покращення» чи будь-якого іншого використання громадського простору. Ми можемо і повинні оцінювати, аналізувати, запитувати і, врешті-решт, впливати» [6].

На формування культурного тексту впливають і скульптури, які передають певний інформаційний зміст і надають місту унікальності, серед таких є: «Людина під дощем», «Закохані літтарі», «Дерево 12 стільців», «Бабця класична», «Очі», «Червона прищепка», «Лава-рогатка», «Наїв»; новою є скульптура «Друг». Усі з перерахованих скульптур несуть певні меседжі і надають місту унікальності.

Як і з муралами, у Києві є і такі мистецькі об'єкти, які формують неоднозначні відчуття містян, зокрема: «Майдан-початок», «Дзвін», «Пам'ятник будівнику», «Middle Way» (синя рука). Зокрема скульптура синьої руки набула широкого розголосу вже в перші дні після розташування у центрі столиці. Обурені жителі активно виявляли своє невдоволення об'єктом у соціальних мережах, залишаючи негативні коментарі й створюючи фотожаби (https://www.facebook.com/%D0%A1%D0%B8%D0%BD%D1%8F%D0%A0%D1%83%D0%BA%D0%B0-Blue-Hand-249801135737361/?ref=br_rs).

На нашу думку, кожне місто має свій колорит та індивідуальність, яку легко зрозуміти завдяки культурно-мистецькому наповненню публічних просторів, споглядаючи які можемо сформулювати своє

уявлення про місто. Основна функція і муралів, і мистецьких об'єктів – прикрашати, а не руйнувати місто зсередини. Саме тому, коректне розташування зображень і скульптур мають зміцнити привабливість міста, зробити його комфортним для жителів, залучити якомога більшу кількість туристів, інвестиції для розбудови міст.

Слід зауважити, що взаємодія містян із простором провокує виникнення такої проблеми як нездатність «правильно читати» культурний текст міста, що спричинено різними чинниками: і неосвіченістю громадськості, і перенасиченістю міського простору арт-об'єктами, і хибним соціокультурним проектуванням простору міста. Зокрема М. Серто констатує наявність у просторі безлічі записів, створених різними митцями, що унеможлиблює правильне розуміння сенсів кожного просторового об'єкту [9; 187].

Так, Київ нагадує велику мистецьку галерею, в якій представлені всі форми мистецтва. Серед наукової громадськості побутує думка щодо перенасиченості мистецькими об'єктами Києва, що спричинено бажанням залучення іноземних туристів. Зокрема однією з перенасичених територій столиці є Пейзажна алея, переповнена мистецькими об'єктами, що не поєднані однорідною тематикою. Тобто виникає проблема культурного засмічення просторів, яка уподібнюється атракціону, що спричинена розташуванням об'єктів топових художників у місцях найбільшого скупчення людей. Актуальною є поширена практика оздоблення просторів з метою приховування й відволікання громадськості від «недоліків» (руйнації житлових будинків радянського періоду, доріг; політичних негараздів у місті). До прикладу, такими є муралі «Українка у вишиванці», «Підприємець», «Підйом», «Любов керує світом», «Фрагменти надії» та ін.

Проблема невміння «читати» міський текст у просторі, яку описує М. Серто, маючи на увазі використання муралів у ХХ ст., актуалізується сьогодні. Тому прикметним є спрощення мистецьких об'єктів, адже громадськість у більшості випадків, не сприймає приховані інформаційні повідомлення, закладені в скульптурах або муралах, адже звикла бачити прості споруди, які не потрібно «читати». На нашу думку, ця проблема дійсно існує, проте має два аспекти: по-перше, муралі або скульптура, розміщені у просторі, мають відповідати критеріям, зокрема не переважувати свідомість людей, які з ними комунікують; по-друге, у культурно-мистецьких об'єктах мають бути закладені приховані смисли для містян.

Аналізуючи вище перераховані проблеми, доцільним видається аналіз соціокультурного планування міста. М. Серто стверджує, що планування міста має в основі орієнтуватися на множинну реальностей та наділення соціуму можливостями ефективної взаємодії у міському просторі [9; 189-190].

В. Глеба, аналізуючи соціокультурне проектування міст, вважає, що основними факторами територіальної організації міста є залежність від адміністративних методів, аналітичних досліджень, історичного, соціально-економічного розвитку, соціокультурних тенденцій. Проте, зміна структури управління соціокультурного планування можлива за умови врахування адміністративно-територіального зонування міського простору, оптимізації управлінських підходів до містобудування, враховуючи культурні особливості народу, ментальність та стереотипи поведінки нашого народу. Дослідник також наголошує щодо негативного впливу на місто і громадськість порушення архітектурної відповідності, яке призводить до «деградації міста, втрати ним історичної унікальності» [4].

Автор також акцентує увагу на проблемі незбалансованих капіталовкладень в охорону та ревіталізацію історичної частини Києва. Погоджуємося з цією тезою, адже дійсно у «старому» Києві збільшується кількість модерних новобудов, які візуально відрізняються від наявної архітектури.

Схвалюючи думки авторів, потрібно наголосити на індивідуальності міст і прорахуванні універсальних рішень відповідно до кожного з публічних просторів.

Висновки. Доцільним є уведення у загальноживану термінологію поняття «культурний текст», який є значно ґрунтовнішим ніж загальноприйняте сьогодні поняття «міський текст». Поняття «міський текст» уведене у науковий обіг наприкінці ХХ ст. В. Топоровим. Науковці визначають «культурний текст» у місті як сукупність монументальних рельєфів і простору; набір специфічних значень, метафор, образів, які наявні у просторі або асоціюються з ним; рекламу, надписи, знакові коди, дорожні знаки, графіті, муралі, арт-об'єкти. Найвпізнаванішим прикладом культурного тексту в місті є муралі й культурно-мистецькі об'єкти, які, розташовуючись у просторі, взаємодіють із громадськістю. Наявність культурного тексту в просторі позитивно впливає на місто і містян, сприяє брендуванню міста, формуванню унікальності територій, приверненню уваги туристів. Проте, простежуються і негативні приклади розташування культурного тексту, які утворюють дисбаланс у архітектурному ансамблі і психологічному сприйнятті міських жителів. Дієвим вирішенням зазначених проблем є запровадження соціокультурного проектування в місті, яке варто здійснювати, дотримуючись таких позицій: «вписувати» текст у наявний простір (доцільність); залучати громадськість до «символічної влади»;

організувати постійну роботу з містянами щодо наповнення і «читання» культурного тексту міста; здійснювати брендування міста шляхом наповнення просторів культурним текстом.

Список використаної літератури

1. **Бюттор М.** Роман как исследование. Москва, 2000. С. 157-159.
2. **Вербицкий И.** Муралы – втілення символічної влади для зміни образу міста [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mistosite.org.ua/uk/articles>.
3. **Грищенко М.** Публічний простір міста як об'єкт соціологічного дослідження. *Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Соціологія*. Вип. 1, 2016. С. 31-38.
4. **Глеба В. Ю.** Формування планувальної структури міста Києва: соціокультурний контекст [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10gvyksk.pdf>.
5. **Лотман Ю.** Избранные статьи [Електронний ресурс]. Режим доступа: <http://www.fedy-diary.ru/html/102010/16102010-02a.html>.
6. **Нас не питали** [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.facebook.com/groups/254024051412844/?fref=nf>.
7. **Поднос В.** Муралы – втілення символічної влади для зміни образу міста [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mistosite.org.ua/uk/articles/muraly>.
8. **Семіх К.** Поняттєво-термінологічні координати сучасної міфоурбаністики. *Молодий вчений*. № 11 (51), 2017. С. 242-246.
9. **Серто М.** Изобретение повседневности. Искусство делать / пер. с фр. Д. Калугина, Н. Мовниной. Вып. 5. СПб.: Изд-во Европейского ун-та в Санкт-Петербурге, 2013. 330 с.
10. **Тищенко І.** Що таке міський публічний простір? [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mistosite.org.ua/uk/articles>.
11. **Топоров В. Н.** Петербург и «Петербургский текст русской литературы» (Введение в тему) / В. Н. Топоров. Москва: Прогресс – Культура, 1995. 624 с.
12. **Чантурія А. В.** Місто як текст семіотичний аспект аналізу. *Вісник Луганського нац. ун-ту ім. Т. Шевченка*, № 2 (213), 2011. С.145-146.

References

1. **Byutor M.** (2000). Roman kak issledovanie. Moscow [in Russian].
2. **Verbyczkyj I.** (16.10.2019). Muraly – vtilennya symbolichnoyi vlady dlya zminy obrazu mista. Retrieved from: <https://mistosite.org.ua/uk/articles>.
3. **Gryshhenko M.** (2016) Publichnyj prostir mista yak obyekt sociologichnogo doslidzhennya. *Visnyk Kyivskogo nacionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Sociologiya*, 1, 31-38 [in Ukrainian].
4. **Gleba V. Yu.** (18.10.2019). Formuvannya planuvalnoyi struktury mista Kyieva: sociokulturnyj kontekst. Retrieved from: <http://academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10gvyksk.pdf>.
5. **Lotman Ju.** (22.10.2019). Izbrannye stati. Retrieved from: <http://www.fedy-diary.ru/html/102010/16102010-02a.html>.
6. **Nas ne pytaly** (12.02.2018). Retrieved from: <https://www.facebook.com/groups/254024051412844/?fref=nf>.
7. **Podnos V.** (18.10.2019). Muraly – vtilennya symbolichnoyi vlady dlya zminy obrazu mista. Retrieved from: <http://mistosite.org.ua/uk/articles/muraly>.
8. **Semix K.** (2017). Ponyattyevo-terminologichni koordynaty suchasnoyi mifourbanistyky. *Molodyj vchenyj*, 11, 242-246 [in Ukrainian].
9. **Serto M. & D. Kalugina, N. Movninoj** (2013). Izobretenie povsednevnosti. *Iskusstvo delat* (D. Kalugina, N. Movninoj). Sankt-Peterburg: Izdatelstvo Evropejskogo universiteta v Sankt-Peterburge [in Russian].
10. **Tyshhenko I.** (21.10.2019). Shho take miskyj publichnyj prostir? Retrieved from: <http://mistosite.org.ua/uk/articles>.
11. **Toporov V. N.** (1995). Peterburg i «Peterburgskij tekst russkoj literatury» (Vvedenie v temu). Moscow: Progress – Kultura [in Russian].
12. **Chanturiya A. V.** (2011). Misto yak tekst semiotychnyj aspekt analizu. *Visnyk Luganskogo nacionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka*, 2, 145-146 [in Ukrainian].

ГОРОД КАК КУЛЬТУРНЫЙ ТЕКСТ

Отришко Марина Анатольевна – соискатель,
Киевский национальный университет культуры и искусств, г. Киев

Проанализирован культурный текст города. Раскрыто понятие «городской текст»; исследованы составляющие городского текста, его проблемы функционирования; обоснованы перспективы развития социокультурного проектирования городских пространств. Определено, что понятие «культурный текст» значительно основательнее, чем общепринятое понятие «городской текст». Эффективное уравнивание в сфере культурной политики зависит от культурного текста города и его восприятия общественностью. Введение социокультурного проектирования с учетом особенностей города и мыслей его жителей является действенным шагом на пути к ревитализации и брендингованию публичных пространств города.

Ключевые слова: город, публичное пространство, культурный текст, социокультурное проектирование.

CITY AS A CULTURAL TEXT

Otrishko Maryna – Applicant,
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv

The article analyzes the cultural text of the city. The concept of «city text» is disclosed; city text components, its functioning problems are investigated; prospects for the development of socio-cultural design of urban spaces are substantiated. The conclusions of the study prove that «cultural text» concept is much broader than the conventional concept of «city text». Effective management in the field of cultural policy depends on the cultural text of the city and its public perception. Introducing sociocultural design, taking into account the characteristics of the city and the views of its inhabitants, is an effective step towards revitalizing and branding the city's public spaces.

Keywords: city, public space, cultural text, sociocultural design.

UDC 008:911. 82.0

CITY AS A CULTURAL TEXT

Otrishko Maryna – Applicant,
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv

The aim of the article is to analyze city functioning in the context of its cultural text. Research methodology is formed on the basis of the following methods: search, comparative, analysis and synthesis.

Results. Scientific publications of domestic and foreign researchers have been reviewed. It is found that the authors do not present a comprehensive analysis of the city as a cultural text, the characteristics of positive and negative consequences of the cultural text placing in space, the impact of cultural text on the environment. The article analyzes the cultural text of the city. The concept of «city text» is disclosed; city text components, its functioning problems are investigated; prospects for the development of socio-cultural design of urban spaces are substantiated. It is revealed that cultural text and its understanding are the elements of effective management in cultural policy. Therefore, in order to create a positive image of cities, the state as a whole, it is urgent to develop a cultural component that will help to rethink values and transform society.

The conclusions of the study prove that «cultural text» concept is much broader than the conventional concept of «city text». Effective management in the field of cultural policy depends on the cultural text of the city and its public perception.

The most recognizable example of cultural text in the city is the murals and cultural and artistic sites. However, their impact on the environment is both positive and negative. Among the main problems that arise during the interaction of the locals with the space are: inability to «correctly read» the cultural text of the city, cultural littering of spaces, simplification of artistic objects. Introducing sociocultural design, taking into account the characteristics of the city and the views of its inhabitants, is an effective step towards revitalizing and branding the city's public spaces.

The scientific novelty of the research is to systematize knowledge about the city as a cultural text.

Practical meaning. The results of the study are useful for implementing socio-cultural design in Ukrainian cities.

Key words: city, public space, cultural text, social design.

Надійшла до редакції 4.11.2019 р.

УДК 008:312.421

ДІАЛОГ ТА РОЗСІЮВАННЯ ЯК ПАРАДИГМИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРИ

Ареф'єва Анна Юріївна – кандидат філософських наук,
Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова, м. Київ
orcid.org/0000-0003-4619-9281
doi.org/10.35619/ucpmk.vi31.227
anna.arefieva@gmail.com

Глобалізація культури – це певна метафора, що свідчить про сьогоденний стан культуротворчості, коли все те, що визначається як глобалізаційні процеси, стосується і культури також. Глобалізацію пов'язують із пресингом сучасних аудіовізуальних технологій, що занурюють людину у потік презентації інформації. Адже таке визначення є суто феноменологічним. В статті визначені механізми глобалізації культури (діалог та розсіювання) як фундаментальні ознаки комунікації, що надають можливість відійти від емпіричного розуміння трансформацій культури та уявити її як певну цілісність соціуму.

Ключові слова: культура, глобалізація, діалог, сіяння, комунікація, диспозитив.

Актуальність проблеми. Культура – це поняття, яке приходить у колообіг сьогоденних міркувань із різних контекстів рефлексій: з цивілізаційного, пов'язаного з технологіями праці; мистецького, естетичного, де культура розуміється як носій духовності; побутового, орієнтованого на масову культуру, зокрема пов'язану з сучасним пресингом засобів комунікації. Культура – це сучасний